

Fylkesmannen i Nordland

Veileder 2020

Veileder for regionale miljøtilskudd i jordbruket i Nordland 2020

Versjon nr. 01/2020, 2. juni 2020

Tittel : **Veileder for regionale miljøtilskudd i jordbruket i Nordland 2020**

Dato : 2. juni 2020

Forfattere : Elisabeth Utstøl Pettersen og Arne Farup

Bildet på forsiden : Fra Vega (Foto: Elisabeth Utstøl Pettersen)

Rapportnummer : 2/2020

ISBN : 978-82-92558-97-3

Emneord : Regionalt miljøprogram, jordbruk, regionale miljøtilskudd

Utgiver : Fylkesmannen i Nordland

Antall sider : 53

Ansvarlig signatur : John Kosmo

Sammendrag: Regionale miljøtilskudd er en samlebetegnelse for flere tilskuddsordninger med et felles formål.

Det er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologiske mangfold, kulturmiljøer og kulturminner, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

De økonomiske rammene for disse tilskuddsordningene fremforhandles i jordbruksavtalen, mens forskriften for disse tilskuddsordningene er fastsatt av Fylkesmannen i Nordland i samsvar med føringer i Regionalt miljøprogram (RMP) og instruks fra Landbruksdirektoratet.

Denne veiledningen gir en oversikt over de ulike tilskuddsordningene, og gjengir forskriftens beskrivelse av disse. De ulike tiltakene utdypes, det gis skjøtselsråd og foreløpige satser for tilskudd. Endelige tilskuddssatser fastsettes av Fylkesmannen 5. februar 2021. Utbetaling av miljøtilskuddene for 2020 skjer 12. mars 2021.

Informasjon om søknadsprosessen er beskrevet i et eget kapittel. Her finnes oversikt over hvem som kan søke, hvordan man søker og hvilke krav som stilles til dokumentasjon.

For foretakene er søknadsfristen 15. oktober, mens fristen for beitelagene er 15. november.

Søknaden sendes inn via Altinn.

Innhold

1.	Overordnet om RMP og regionale Miljøtilskudd	5
1.1	Formålet med regionale miljøtilskudd i jordbruket.....	5
1.2	Hvem kan motta regionale miljøtilskudd	5
1.3	Søknad	6
1.3.1	Viktige endringer fra 2019 til 2020	6
1.3.2	Søknadsfrist	8
1.3.3	Utfylling av søknad	8
1.3.4	Brukerstøtte	9
1.3.5	Søknad som leveres eller endres etter fristen (jf. § 26 i forskriften).....	9
1.3.6	Avkorting av tilskudd (jf. § 29 i forskriften).....	10
1.3.7	Vedtak og klage på vedtak (jf. § 27 i forskriften)	10
1.3.8	Utbetaling av tilskudd.....	10
2.	Miljøtilskudd søknadsomgangen 2020	10
2.1	Kulturlandskap (Forskriftens kapittel 2)	10
2.1.1	Drift av bratt areal (§ 4)	11
2.1.2	Drift av beitelag (§ 5)	11
2.1.3	Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark (§ 6).....	12
2.1.4	Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark (§ 7)	13
2.1.5	Slått av verdifulle jordbrukslandskap (§ 8).....	14
2.2	Biologisk mangfold (Forskriftens kapittel 3).....	15
2.2.1	Slått av (gammel artsrik) slåtte­mark (§ 9).....	15
2.2.2	Beiting av kystlynghei (§ 10)	16
2.2.3	Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer (§ 11)	17
2.2.4	Skjøtsel (beiting) av trua naturtyper (§ 12).....	17
2.2.5	Friarealer for gås i Trøndelag og Nordland (§ 13).....	18
2.3	Kulturminner og kulturmiljøer (Forskriftens kapittel 4)	19
2.3.1	Drift av seter (§ 14).....	19
2.3.2	Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner (§ 15).....	19
2.3.3	Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner (§ 16).....	21
2.3.4	Skjøtsel av steingjerder (§ 17)	22
2.3.5	Skjøtsel av kulturhistoriske områder (§ 18)	23
2.4	Avrenning til vann (Forskriftens kapittel 5)	24
2.4.1	Kantsone i eng (§ 19).....	24
2.4.2	Fangdam (§ 20).....	25
2.5	Utslipp til luft (Forskriftens kapittel 6)	26
2.5.1	Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen (§ 21).....	27
2.5.2	Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel (§ 22)	27

2.5.3 Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning (§ 23)	28
2.5.4 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (§ 24)	29
Vedlegg 1: Oversikt over tiltak og foreløpige satser	Feil! Bokmerke er ikke definert.
Vedlegg 2: <i>Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland</i>	30

1. Overordnet om RMP og regionale Miljøtilskudd

1.1 Formålet med regionale miljøtilskudd i jordbruket

I tillegg til å produsere rein mat av høy kvalitet, forvalter jordbruket viktige miljøverdier knyttet til kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og kulturminner. Landbruket kan bidra til økt bærekraft og klimavennlig produksjon gjennom videreutvikling av driftsformer som øker karbonbinding i eng og beite, reduserer klimagassutslipp og styrker biologisk mangfold og andre natur- og kulturverdier i jordbrukslandskapet.

De regionale miljøtilskuddene har til hensikt å stimulere til denne utviklingen.

Det overordnede formålet er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

Regionale miljøtilskudd er hjemlet i *Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland*, datert 1. juni 2020.

1.2 Hvem kan motta regionale miljøtilskudd

Disse kan søke regionale miljøtilskudd:

- a) Foretaket som driver vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer, og er registrert i Enhetsregisteret. Tiltakene det søkes tilskudd for, må være gjennomført i søknadsåret.
- b) Beitelag som er godkjent av kommunen (eller tidligere er godkjent av Fylkesmannen) kan søke tilskudd for drift etter § 5, drift av beitelag. Med beitelag menes i denne forskriften sammenslutninger som er registret i Enhetsregisteret, og som har til hovedformål å samarbeide om fellesløsninger og god utnyttelse av utmarksbeite.

Vær oppmerksom på:

- *Miljøtilskudd til drift beitelag*, jfr. forskriftens § 5, kan kun søkes av godkjente beitelag i Nordland.
- Tilskudd til skjøtsel kan gis til tiltak på arealer som foretaket eier eller leier. Det kan også gis tilskudd til skjøtsel på arealer hvor foretaket gjennomfører skjøtsel på oppdrag for eier. Ved skjøtsel på leid areal eller på oppdrag, skal det foreligge en skriftlig avtale mellom foretaket og eieren av arealet.
- Det gis ikke miljøtilskudd til skjøtsel som gjennomføres med lånte eller leide dyr.
- Ved eierskifte er det foretaket som disponerte dyrene og/eller arealet den 31. juli i søknadsåret, som kan motta miljøtilskudd.
- Alle grunnopplysningene (navn, organisasjonsnummer, driftssenter og kontonummer) må være de samme som i søknaden om produksjonstilskudd.
- Ved regelverksbrudd eller feilopplysninger kan hele eller deler av tilskuddet avkortes i samsvar med § 29 og § 30 i forskriften. Dette gjelder også hvis et foretak driver eller har drevet sin virksomhet i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet.

1.3 Søknad

1.3.1 Viktige endringer og presiseringer fra 2019 til 2020

Vi har i år ikke innført noe nye tilskuddsordninger under miljøtilskudd. For flere av ordningene er det imidlertid gjort justeringer eller presiseringer. For noen ordninger er det også innført et maksimalt tilskudd per foretak.

Side 8: Ny søknadsfrist for foretakene

Fra søknadsomgangen 2020 er søknadsfristen for foretakene endret til **15. oktober**. For beitelagene er søknadsfristen fortsatt 15. november. Det vil være mulig å registrere søknad fra 15. september.

6

Side 9: Justerte prosedyrer for søknader som leveres eller endres etter fristen

Det er nå slik at søknader levert seinere enn **14 dager** etter fristen skal avvises av kommunen, dersom det ikke er gitt særskilt dispensasjon fra søknadsfristen. Hvis det i denne 14-dagers perioden skal gjøres endringer i den leverte søknaden, må kommunen kontaktes. Se for øvrig punkt 1.3.5.

Noen tilskuddsordninger kan kombineres på samme areal. I veiledningsheftet har vi presisert hvilke ordninger dette gjelder. Under hver tilskuddsordning er endringer og presiseringer i forhold til søknadsomgangen 2019 markert med **rød** skrift.

Side 11: Drift av bratt areal (§ 4)

Vi har presisert at også innmarksbeite er omfattet av tilskuddsordningen. Samtidig har vi definert nærmere hva som menes med **drift** av bratt areal.

Side 11: Drift av beitelag (§ 5)

Ingen endringer.

Side 12: Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark (§ 6) –

I forskriften har vi føyd til dette vilkåret: «*Beitingen skal gjennomføres med det antall dyr som er nødvendig for å holde arealene i hevd, samt bevare et jordbrukspreget og åpent landskap.*» Samtidig har vi utdypet at: «*Formålet med tilskuddet er å stimulere til beiting av verdifulle jordbruksarealet for å holde arealene i hevd, samt bevare et jordbrukspreget og åpent landskap. Kommunen kan avslå søknaden hvis beitingen gjennomføres med for få eller for mange dyr i forhold til det som skal til for å ivareta formålet med tiltaket.*»

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften. Maksimalt tilskudd per foretak er satt til kr 25 000.

Side 13: Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark (§ 7)

Med unntak for tilskudd til drift av beitelag (§ 4), kan denne tilskuddsordningen for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften. Maksimalt tilskudd per foretak er satt kr 35 000.

Side 14: Slått av verdifulle jordbrukslandskap (§ 8)

Side 15: Slått av (gammel artsrik) slåttemark (§ 9)

Disse tilskuddsordningene kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften. For begge ordningene presiserer vi at slåttene skal gjennomføres med skjærende redskap, og av graset samles opp. Bruk av beitepusser regnes i denne sammenhengen **ikke** som slått.

Side 16: Beiting av kystlynghei (§ 10)

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften. I vilkårene presiserer vi at innenfor beiteområdet må **minst** 50 % av det totale arealet være dekket av kystlynghei, og det må være minimum 10 dekar kystlynghei per sau.

Side 17: Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer (§ 11)**Side 17: Skjøtsel (beiting) av trua naturtyper (§ 12)**

Disse tilskuddsordningene kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Side 18: Friareal for gås i Trøndelag og Nordland (§ 13)

De foreløpige satsene for søknadsomgangen 2020 er de samme som de endelige satsene for søknadsomgangen 2019.

Side 19: Drift av seter (§ 14)

Ingen endringer.

Side 19: Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner (§ 15)**Side 21: Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner (§ 16)**

Disse tilskuddsordningene kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften. Vi har for begge ordningene gitt en utfyllende forklaring på kravet om at kulturminnene må «grense til jordbruksarealer». Videre har vi presisert at kulturminnene også kan skjøttes ved bruk av beitepusser. Det kan imidlertid ikke søkes om dobbelt tilskudd hvis skjøtselen skjer ved at det både beites og slås.

Side 22: Skjøtsel av steingjerder (§ 17)

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften. Vi har utdypet at vegetasjonen langs steingjerdet kan skjøttes ved **rydding, slått, bruk av beitepusser eller ved beiting**. Det gis likevel kun ett tilskudd selv om gjerdet skjøttes på flere måter, f.eks. ved både beiting og slått.

Side 23: Skjøtsel av kulturhistoriske områder (§ 18)

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften. Steinsjøen i Sømna (inntil 15 dekar) er inkludert i tilskuddsordningen.

Side 24: Kantsoner i eng (§ 19)

Vi har utvidet tilskuddsordningen til også å omfatte disse vassdragene:

- Straumevassdraget, østre del (Bø kommune)
- Daloselva sjørrrettførende del (Rana kommune)
- Dølo med sidebekker (Vefsn kommune)
- Fjærevassdraget (Bodø kommune)
- Børselvvassdraget (Narvik kommune)
- Balsnesvassdraget (Narvik kommune)

Vi presiserer samtidig at hvis kantsonen høstes skal dette gjøres med skjærende redskap, og grasets skal samles opp. Det skal ikke brukes beitepusser

Side 25: Fangdam (§ 20)

Ingen endringer.

Side 27: Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen (§ 21)

Side 27: Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel (§ 22)

Side 28: Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning (§ 23)

Side 29: Spredning av husdyrgjødsel ned tilførselsslange (§ 24)

Vi har i veiledningen presisert ytterligere hvilke av disse tilskuddsordningene som kan kombineres med hverandre. Når det gjelder Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen (§ 21) er det presisert at arealet skal høstes ved slått eller beiting etter **siste** spredning i søknadsåret. Tilskudd til nedfelling eller nedlegging før 15. august er ikke til hinder for at annen gjødsel kan spres på **andre** areal etter 15. august

Vedlegg til veiledningsheftet

Vedlegg 1:

Oversikt over tilskuddsordningene med oppdaterte foreløpige satser.

Vedlegg 2:

Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland

Vedlegg til forskriften:

1. Oppdatert oversikt over lokalt verdifulle jordbrukslandskap (§§ 6, 7 og 8).
2. Oppdatert oversikt over areal som omfattes av ordningen *Skjøtsel av kulturhistoriske områder* (§ 18).
3. Oppdatert oversikt over areal som omfattes av ordningen *Kantsone i eng* (§ 19).

1.3.2 Søknadsfrist

Fra og med søknadsomgangen 2020 er søknadsfristen for foretakene utsatt til **15. oktober**. For beitelagene er søknadsfristen fortsatt **15. november**.

1.3.3 Utfylling av søknad

Foretak som søker tilskudd skal benytte søknadsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet.

Søker er selv ansvarlig for å sette seg inn i regelverket og sørge for at opplysningene i søknaden er riktige. Søknad skjer elektronisk via portalen Altinn: <https://www.altinn.no/hjelp/innlogging/>. Nyttig informasjon om utfylling av søknad er tilgjengelig på nettsiden til [Landbruksdirektoratet](#). Søkere som selv ikke har mulighet til å søke elektronisk, må i god tid før søknadsfristen henvende seg til landbruksforvaltninga i kommunen for bistand.

Søknad kan også leveres på papirskjema. Dette kan lastes ned fra Fylkesmannens nettside.

Det vil i år være mulig å importere kartregistreringene som ble gjort i 2019. Likevel anbefaler vi at søkerne starter søknadsprosessen i god tid før søknadsfristen.

Søker kan fritt endre på innsendt søknad før fristens utløp. Det er da viktig at søknaden sendes inn på nytt.

1.3.4 Brukerstøtte

Informasjon om søknadsprosessen og søknadsskjema finnes på Landbruksdirektoratets hjemmeside, www.landbruksdirektoratet.no. Gå til tilskudd og regionale miljøtilskudd. Der finnes praktisk informasjon om søknadsprosessen og bruk av kart.

1.3.5 Søknad som leveres eller endres etter fristen (jf. § 26 i forskriften)

For seint innlevert søknad

I forskriftens § 26 står det: «*Dersom søknad leveres etter fristene i første ledd, reduseres tilskuddet med 1 000 kroner per dag inntil 14 dager etter fristens utløp*».

Dette betyr i praksis at hvis en søker etter fristen vil det tilskuddet bli redusert med 1 000 kroner per dag etter fristens utløp opp til 14 dager. Hvis søknaden blir levert seinere enn 14 dager etter søknadsfristen, skal den i utgangspunktet avvises av kommunen.

Fylkesmannen har i § 26 hjemmel til i «særlige tilfeller» å gi dispensasjon fra bestemmelsene i forskriften. Søker kan derfor søke om, og i slike tilfeller få innvilget dispensasjon om utsatt søknadsfrist for å kunne levere etter 14 dager etter fristen, eller for å slippe trekk i tilskuddet på grunn av for seint innlevert søknad.

Endringer i søknaden

Det er mulig å gjøre endringer i en innsendt søknad. Fremgangsmåten vil variere avhengig av *når* man ønsker å registrere endringene.

Endringer før søknadsfristen

Før søknadsfristen har gått ut kan søkeren gjenåpne en innsendt søknad og gjøre endringer. Dette skjer ved å trykke på knappen «Gjenåpne» på hovedsiden i søknadsskjemaet. Det kommer da opp en boks på skjermen med følgende informasjon: «*Er du sikker på at du vil gjenåpne søknaden? Dersom du gjør dette, må du sende inn søknaden på nytt for å ha en gyldig innsendt søknad*». Søker kan da velge mellom to svaralternativer: «Avbryt» eller «Gjenåpne». Hvis «Gjenåpne» velges, endres status på den innsendte søknaden fra «*Innsendt/Mottatt*» tilbake til «*Under registrering*». Dette innebærer at søkeren **må sende inn den gjenåpnede søknaden på nytt** for å ha en gyldig innsendt søknad.

Endringer etter søknadsfrist, men før 14 trekkdager har passert

Hvis søker har sendt inn søknad, og deretter ønsker å endre opplysninger i søknaden etter søknadsfristen, men før 14 trekkdager har passert, må søkeren ta kontakt med kommunen. Det er kommunen som kan legge til eventuelle endringer i søknaden, på søkers vegne. Dette er for å sikre at søker ikke leverer ny søknad etter fristen uten å være klar over at han/hun da vil få trekk. En annen grunn er at saksbehandler kan begynne å behandle søknadene rett etter søknadsfrist.

Når det gjøres endringer i denne perioden er **hovedregelen** at søknaden må sendes inn på nytt, og at det skal trekkes 1 000 kroner per dag. Unntak fra hovedregelen er for eksempel ved behov for å rette åpenbare feilføringer.

1.3.6 Avkorting av tilskudd (jf. § 29 i forskriften)

Forskriften om regionale miljøtilskudd i jordbruket åpner for avkorting dersom søker har oppgitt feil opplysninger i søknaden, ved regelverksbrudd eller mangler. Dette gjelder også ved mangelfull gjødslingsplan eller plantevernjournal. Avkortingsens størrelse skal vurderes individuelt.

- *Avkorting ved feil i søknaden.* Hvis det er feil i søknaden som gjør at søker kan få for mye utbetalt, skal kommunen rette søknaden og vurdere avkorting. Avkorting skal være hovedregelen ved slike feil. Det er derfor viktig å kontrollere søknaden nøye før innsending.
- *Avkorting ved regelverksbrudd.* Det er kun overtredelse av regelverk som har tilknytning til produsentens utøvelse av jordbruksdrift som kan medføre avkorting av utbetalingen. Som hovedregel vil dette omfatte regelverk innenfor Landbruks- og matdepartementets myndighetsområde.
- *Avkorting når en har oversittet fristen som kommunen, Fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet har satt for å utføre kontrolloppgaver.*
- *Avkorting ved manglende gjødselplan eller plantevernjournal.* Tilskuddet kan avkortes dersom foretaket ikke kan framlegge gjødselplan og/eller journal over plantevernmidler for de siste tre årene. For regionale miljøtilskudd kan det avkortes 100 prosent av tilskuddet dersom gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler mangler i sin helhet, eller inntil 50% for mangelfull gjødslingsplan eller journal over plantevernmidler.

1.3.7 Vedtak og klage på vedtak (jf. § 27 i forskriften)

Vedtak om tilskudd fattes av kommunen. Foretaket får melding om vedtak enten i tilsagnsbrev som Landbruksdirektoratet produserer på vegne av kommunen eller i eget brev fra kommunen (for eksempel ved stoppet søknad).

Enkeltvedtak kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28. Klagefristen er 3 uker fra søker mottar vedtaket, jf. forvaltningsloven § 29. Klagen skal sendes til kommunen, jf. forvaltningsloven § 32.

Tilsagnsbrev sendes nå som hovedregel digitalt til foretakets meldingsboks i Altinn. For de foretakene som kun får tilsendt tilskuddsbrev elektronisk, er klagefristen 3 uker fra foretaket mottok vedtaket i meldingsboksen i Altinn.

1.3.8 Utbetaling av tilskudd

Ifølge Landbruksdirektoratet vil utbetaling av miljøtilskuddet for søknadsomgangen 2020 skje 12. mars 2021.

2. Miljøtilskudd søknadsomgangen 2020

2.1 Kulturlandskap (Forskriftens kapittel 2)

Formålet med tiltakene under kulturlandskap er å ivareta jordbrukets kulturlandskap utover det en oppnår gjennom de nasjonale ordningene. I tillegg vil det over noen av disse ordningene også bli gitt tilskudd til beiting og slått i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og i Vegaøyen verdensarvområde.

Drift av bratt areal og drift av beitelag skal bidra til å opprettholde tradisjonell drift, mens beiting og slått av verdifulle jordbrukslandskap skal bidra til å ivareta mer spesielle kulturlandskapsverdier.

2.1.1 Drift av bratt areal (§ 4)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for slått av jordbruksareal med hellingsgrad på 1:5 eller brattere for å ivareta kulturlandskapet.
- Tiltakskasser: Overflatedyrka og fulldyrka 1:5.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

11

Utdypende om tiltaket:

- Ordningen omfatter overflatedyrka og fulldyrka areal, samt innmarksbeite.
- Det kreves at det er drift på arealet i form av slått, høsting av korn og andre vekster, eller at innmarksbeite blir gjødslet og skjøttet ved pussing, fjerning av ugras mm. Beiting alene vil ikke gi tilskudd.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal kombineres med andre tilskudd etter denne forskriften.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Slått av areal med hellingsgrad 1:5 eller mer	dekar	300	ingen

2.1.2 Drift av beitelag (§ 5)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for drift av beitelag som oppfyller vilkårene i § 3b.
- Beitelaget må ha minst 2 aktive medlemmer, det vil si medlemmer med egne besetninger som deltar i beitelagsaktivitetene.
- Laget må organisere effektivt og forsvarlig tilsyn og sanking av dyr i beiteområdet.
- Dyra skal være minst 8 uker på utmarksbeite.
- Foreløpig årsrapport for søknadsåret skal legges ved søknaden. Denne skal inneholde informasjon om gjennomført tilsyn og sanking, og eventuelle andre aktiviteter og utfordringer i beiteområdet.
- Tiltaksklasser: Storfe/hest, småfe.
- Tilskuddet utmåles per dyr sluppet på utmarksbeite.

Utdypende om tiltaket:

Ved søknad må beitelaget oppgi både hvor mange dyr som ble sluppet på beite, og hvor mange som ble sanket. Fra søknadsomgangen 2019 gis imidlertid tilskuddet etter hvor mange dyr som ble sluppet på beitet

Laget må ha beiterett i området som brukes til beite. Beiteområdet må være angitt på kart. Nye beitelag må godkjennes av kommunen før de kan gis tilskudd. Retningslinjer for godkjenning av nye beitelag står i eget rundskriv fra Fylkesmannen til kommunene.

Hvis laget har beitedyr i flere kommuner, skal de aktuelle kommunene avgjøre hvilken av dem som skal godkjenne beitelaget og behandle av søknad om miljøtilskudd.

Det forventes at tilskuddet brukes til fellestiltak som fremmer beitebruken i området.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Storfe/hest	dyr	20	ingen
Småfe	dyr	10	ingen

2.1.3 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark (§ 6)

Tilskudd kan gis til beiting på innmark i disse områdene:

- UKL Engan-Ørnes og Kjelvik
- UKL Blomsøy-Hestøy og Skålvær
- UKL Engeløya
- UKL Røst
- Vegaøyen verdensarvområde
- Lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunene, se vedlegg 1 til forskriften

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbruksarealer.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Tilskuddet kan omfatte verdifulle innmarksareal i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL), i Vegaøyen verdensarvområde, samt i lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.
- Det framkommer av vedlegg 1 til denne forskriften hvilke lokalt verdifulle jordbruksareal prioritert av kommunen, som omfattes av dette tiltaket.
- Beitingen skal gjennomføres med det antall dyr som er nødvendig for å holde arealene i hevd, samt bevare et jordbrukspreget og åpent landskap.
- Beitesesongen skal vare lengre enn 8 uker i søknadsåret.
- Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg til denne forskriften.
- Tilskuddet utmåles per dyr. Med dyr menes her: 1 sau/geit (lam/kje telles ikke) = 1 dyr, 1 ku/okse = 5 dyr, hest/ungdyr av storfe = 3 dyr. Ved registrering i søknadsskjema må søker selv foreta nødvendig omregning.

Utdypende om tiltaket:

Hver kommune har fått tildelt et visst antall dekar som kan disponeres til tilskuddsordningene under §§ 6, 7 og 8. Innenfor denne rammen har kommunen prioritert hvilke områder som skal inngå i disse ordningene. I tillegg til disse arealene som er prioritert av kommunene, inngår beiting av all innmark i de Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og Vegaøyen verdensarvområde i denne tilskuddsordningen.

Det kan gis tilskudd for fulldyrka- og overflatedyrka arealer, samt innmarksbeite. Formålet med tilskuddet er å stimulere til beiting av verdifulle jordbruksareal for å holde arealene i hevd, samt bevare et

jordbrukspreget og åpent landskap. Kommunen kan avslå søknaden hvis beitingen gjennomføres med for få eller for mange dyr i forhold til det som skal til for å ivareta formålet med tiltaket.

I noen tilfeller kan det lokalt verdifulle jordbrukslandskapet som kommunen har valgt ut, utgjøre bare en del av et større sammenhengende innmarksbeite, som ikke er avgrenset naturlig, ved bruk av fysiske gjerder eller ved GPS-baserte virtuelle gjerder. I disse tilfellene skal antall beitedyr fastsettes ut fra ei forholdsmessig beregning. Antall dyr/dyreenheter som det kan gis tilskudd til, vil da være lik arealandelen som det utvalgte jordbrukslandskapet utgjør av det samla innmarksbeitet. Eksempel: På et 100 dekar stor innmarksbeite har det i 8 uker beitet 100 sau. Av de 100 dekarene er 20 dekar valgt ut som lokalt verdifullt jordbrukslandskap. Da skal søknaden legge til grunn at 20 prosent av beitedyrene, dvs. 20 dyr, har beitet på det utvalgte arealet.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Beite verdifulle jordbrukslandskap	Antall dyr*	250	25 000

* Antall dyr som føres inn i søknadsskjemaet beregnes i samsvar med omregningen som er beskrevet i forskriften, se over under «Vilkår». Dette gir følgende tilskudd: Kr 250 for sau/geit uten lam/kje, kr 1 250 for ku/okse og kr 750 for hest/ungdyr av storfe.

2.1.4 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark (§ 7)

Tilskudd kan gis til beiting i utmark i disse områdene:

- UKL Blomsøy-Hestøy og Skålvær
- UKL Røst
- Vegaøyen verdensarvområde
- Lokalt verdifulle kulturlandskap prioritert av kommunene, se vedlegg 1

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark.
- Med unntak for tilskudd til drift av beitelag (§ 4), kan denne tilskuddsordningen for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting etter denne forskriften.
- Tilskuddet kan omfatte verdifulle utmarksareal i Utvalgt kulturlandskap (UKL) Blomsøy-Hestøy og Skålvær, UKL Røst, Vegaøyen verdensarvområde, samt i lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.
- Beitesesongen skal vare lengre enn 8 uker i søknadsåret.
- Det framkommer av vedlegg 1 til denne forskriften hvilke lokalt verdifulle jordbruksareal prioritert av kommunen som omfattes av dette tiltaket.
- Tiltaksklasser: Storfe/hest, småfe
- Tilskuddet utmåles per dyr.

Utdypende om tiltaket:

Hver kommune har fått tildelt et visst antall dekar som kan disponeres til tilskuddsordningene under §§ 6, 7 og 8. Innenfor denne rammen har kommunen prioritert hvilke områder som skal inngå i disse ordningene.

Endelig vedtak på hvilke områder som er valgt ut er fattet av Fylkesmannen. For søknadsomgangen 2019 viderefører vi de samme arealene som var valgt ut før søknadsomgangen 2018. Før søknadsomgangen 2020 vil kommunene få mulighet til re-vurdere disse prioriteringene.

I tillegg til lokalt verdifulle areal utvalgt av kommunen, har Fylkesmannen fastsatt areal innenfor Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og Vegaøyen verdensarvområde, som inngår i denne ordningen.

Kommunen skal ikke lenger sette vilkår for denne beitingen.

Foreløpige tilskuddssatser:

14

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Beiting med storfe/hest (både voksne og ungdyr)	dyr	1000	35 000
Beiting med småfe (lam telles ikke)	dyr	300	

2.1.5 Slått av verdifulle jordbrukslandskap (§ 8)

Tilskudd kan gis for slått i disse områdene:

- UKL Engan-Ørnes og Kjelvik
- UKL Blomsøy-Hestøy og Skålvær
- UKL Engeløya
- UKL Røst
- Vegaøyen verdensarvområde
- Lokalt verdifulle kulturlandskap prioritert av kommunene, se vedlegg 1

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for slått av fulldyrka eller overflatedyrka areal for å opprettholde verdifulle jordbrukslandskap.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Tilskuddet kan gis i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL), Vegaøyen verdensarvområde, samt i lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.
- Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg til denne forskriften.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Vi forutsetter at slått gjennomføres med skjærende redskap, og at graset samles opp. Bruk av beitepusser regnes i denne sammenhengen ikke som slått.

Hver kommune har fått tildelt et visst antall dekar som kan disponeres til tilskuddsordningene under §§ 6, 7 og 8. Innenfor denne rammen har kommunen prioritert hvilke områder som skal inngå i disse ordningene.

Endelig vedtak på hvilke områder som er valgt ut er fattet av Fylkesmannen. For søknadsomgangen 2019 viderefører vi de samme arealene som var valgt ut før søknadsomgangen 2018. Før søknadsomgangen 2020 vil kommunene få mulighet til re-vurdere disse prioriteringene.

I tillegg til lokalt verdifulle areal utvalgt av kommunen, har Fylkesmannen fastsatt areal innenfor Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) og Vegaøyen verdensarvområde, som inngår i denne ordningen.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Slått av verdifulle jordbrukslandskap	dekar	300	25 000

2.2 Biologisk mangfold (Forskriftens kapittel 3)

Formålet med tiltakene under biologisk mangfold er å ivareta utvalgte og trua naturtyper og biologisk verdifulle arealer i jordbruket. Det er også et mål å tilrettelegge for fugl avhengige av hekking og beiting i tilknytning til jordbruksarealer.

2.2.1 Slått av (gammel artsrik) slåttemark (§ 9)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for slått av gammel artsrik slåttemark som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.
- Arealene skal være registrert i miljødatabasen Naturbase.
- Tiltaksklasser: Svært viktig, viktig
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Vi forutsetter at slåtten gjennomføres med skjærende redskap, og at graset samles opp. Bruk av beitepusser regnes i denne sammenhengen ikke som slått.

Naturtypen slåttemark i miljødatabasen Naturbase omfatter ugjødsle enger som tradisjonelt er slått for å skaffe vinterfôr, og brukt til beite vår og høst. Dette er ofte svært artsrike leveområder for mange sjeldne og spesialiserte planter og insekt.

Foretak som søker om Miljøtilskudd til skjøtsel av slåttemark, kan også søke om tilskudd over tilskuddsordningen for trua arter og naturtyper, som forvaltes av Fylkesmannen.

Det gis ikke miljøtilskudd til areal som er registrert som slåttemyr i Naturbase. Slike tilskudd kan imidlertid gis over Miljødirektoratets tilskuddsordning for trua arter og naturtyper. Denne forvaltes av Fylkesmannens miljøvernavdeling.

Skjøtselsråd:

- Slått bør gjennomføres etter frøsetting, vanligvis i siste halvdel av juli.
- Graset bør tørkes på bakken eller i hesjer, og fjernes når det er tørt.
- Slåttemarker er lysåpne arealer. Det er derfor en fordel å sikre god lystilgang ved å rydde høy vegetasjon i kantsoner.

Foreløpige tilskuddssatser:

16

	Enhet	Kr	Avgrensning
Skjøtsel av slåttemark registrert som svært viktig i Naturbase	dekar	800	ingen
Skjøtsel av slåttemark registrert som viktig i Naturbase	dekar	800	ingen

2.2.2 Beiting av kystlynghei (§ 10)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beiting av kystlynghei som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slåtte etter denne forskriften.
- Kystlyngheia skal være registrert i miljødatabasen Naturbase eller kartlagt og registrert av Fylkesmannen.
- Innenfor beiteområdet må **minst** 50 % av det totale arealet være dekket av kystlynghei, og det må være minimum 10 dekar kystlynghei per sau.
- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.
- Beitesesongen i kystlyngheia skal vare mer enn 6 måneder i søknadsåret.
- Beitedyrene skal per 31.7 i søknadsåret være minst ett år eller eldre
- Tiltaksklasser: Svært viktig, viktig, lokalt viktig.
- Tilskuddet utmåles per dyr.

Utdypende om tiltaket:

Driftsopplegget skal være godkjent av Mattilsynet. Foretak som søker om Miljøtilskudd til beiting av kystlynghei, kan også søke om tilskudd over Miljødirektoratets tilskuddsordning for trua arter og naturtyper. Denne forvaltes av Fylkesmannens miljøvernnavdeling.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Beite av kystlynghei – alle tiltaksklasser	voksen sau	350	75 000

2.2.3 Skjøtsel (beiting) av biologisk verdifulle arealer (§ 11)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beite av biologisk verdifulle arealer som er gjennomført slik at det biologiske mangfoldet blir ivaretatt eller forbedret.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Tilskuddsordningen omfatter naturtypene artsrike veikanter, hagemark, beiteskog, åpen kalkmark og edellauvskog.
- Arealet skal være registrert i miljødatabasen Naturbase som svært viktig (A-lokalitet) eller viktig (B-lokalitet).
- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.
- Beiteområdet skal være inngjerdet, eller på annen måte være avgrenset for beitedyra.
- Beitingen skal starte tidlig i sesongen, og beitetrykket skal være stort nok til å opprettholde en artsrik beitemarksflora.
- Tiltaksklasse: Beiting.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Tiltaket omfatter noen nærmere bestemte biologisk verdifulle naturtyper som er avgrenset i miljødatabasen Naturbase.

Tilskudd til *Utvalgte naturtyper* (verdifulle slåttemark og kystlynghei) gis imidlertid under §§ 9 og 10, mens tilskudd til *Trua naturtyper* definert i *Norsk rødliste for naturtyper 2018* omfattes av §11.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer	dekar	350	15 000

2.2.4 Skjøtsel (beiting) av trua naturtyper (§ 12)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beite av biologisk verdifulle arealer som er gjennomført slik at det biologiske mangfoldet blir ivaretatt eller forbedret.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Tilskuddsordningen omfatter naturtypene strandeng, naturbeitemark og sanddynemark/ sanddyner.
- Arealet skal være registrert i miljødatabasen Naturbase som svært viktig (A-lokalitet) eller viktig (B-lokalitet).
- Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.
- Beiteområdet skal være inngjerdet, eller på annen måte være avgrenset for beitedyra. Beitingen skal starte tidlig i sesongen, og beitetrykket skal være stort nok til å opprettholde en artsrik beitemarksflora.
- Tiltaksklasse: Beiting.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Trua naturtyper er definert i Norsk rødliste for naturtyper 2018. Tiltaket omfatter trua naturtyper i jordbrukslandskapet som er avhengig av beite for å bli ivaretatt.

Foretak som søker om Miljøtilskudd til *skjøtsel (beiting) av trua naturtyper*, kan også søke om tilskudd over tilskuddsordningen for trua arter og naturtyper, som forvaltes av Fylkesmannen.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning (kr)
Skjøtsel av trua naturtyper	dekar	350	15 000

18

2.2.5 Friarealer for gås i Trøndelag og Nordland (§ 13)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for fulldyrka og overflatedyrka gras- og kornarealer som stilles til disposisjon for beitende hvitkinngås eller kortnebbgås i Trøndelag og Nordland.
- I Nordland kan det gis tilskudd til søkere i kommunene Vega, Herøy, Dønna, Alstahaug, Træna, Bodø, Hadsel, Sortland, Øksnes og Andøy.
- Tilskudd forutsetter at gåsa ikke jages.
- Beitetrykket må være dokumentert av kommunen eller Norsk institutt for naturforskning (NINA).
- Kommunen avgjør på bakgrunn av de tre siste registreringene av beitetrykk, og skjønnsvurderinger i søknadsåret, hvilken tiltaksklasse arealet skal plasseres i.
- Tiltaksklasser: Høyt beitetrykk, moderat beitetrykk, lavt beitetrykk.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Tilskuddet gis som kompensasjon for ulempen som oppstår på grunn av beitingen. Å stille areal til disposisjon for beitende hvitkinngås eller kortnebbgås innebærer at den ikke jages, og at det ikke eller gjennomføres andre tiltak som har til formål å redusere muligheten for å beite uforstyrret på arealet.

Tilskudd kan i søknadsomgangen 2019 kun gis i de kommunene som er nevnt i forskriften. Hvis det i løpet av året kommer til nye arealer som ikke er omfattet av ordningen, skal det legges til rette for at disse kan komme inn under ordningen det påfølgende søknadsåret.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Arealer som er høyt belasta med gåsebeiting	dekar	590*	ingen
Arealer som er middels belasta med gåsebeiting	dekar	350*	ingen
Arealer som er lavt belasta med gåsebeiting	dekar	170*	ingen

*De foreløpige satsene for friarealer for gås er søknadsomgangen 2020 lik de endelige satsene for søknadsomgangen 2019. Dette forutsetter at den samla ramma for miljøtilskudd i år ikke blir lavere enn i

2019. Hvis den samla tilskuddsramma reduseres, må vi vurdere å redusere de endelige satsene også for friareal for gås. Ramma for miljøtilskudd søknadsomgangen 2020 fastsettes i årets jordbruksoppgjør.

2.3 Kulturminner og kulturmiljøer (Forskriftens kapittel 4)

Formålet med tiltak under kulturminner og kulturmiljøer er å holde synlig spor i landskapet etter tidligere tiders jordbruksdrift og bosetting, slik som gravminner og rydningsrøyser, samt å bidra til å opprettholde tradisjonelle driftsformer som seterdrift.

2.3.1 Drift av seter (§ 14)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for drift av seteranlegg med melkeproduksjon.
- Produksjonsperioden skal vare minst seks uker per sesong.
- Melka som blir produsert skal leveres til meieri eller foredles på setra.
- Produksjonen skal tilsvare minimum 45 liter kumelk eller 25 liter geitemelk i døgnet per seter.
- Tiltaksklasser: Egen foredling, levering til meieri
- Tilskuddet utmåles per seter, fordelt på antall foretak som har dyr på setra.

Utdypende om tiltaket:

Som seter regnes i denne sammenhengen et produksjonssted for melk, som bare er egnet for bruk i sommersesongen, og som også har hus egnet for overnatting og hushold. Hvis noe av melka foredles på setra, mens resten leveres til meieri, skal tiltaket føres opp i den tiltaksklassen som representerer det største volumet.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Seter med egen foredling av melka	seter	50 000	samme foretak kan bare få tilskudd til ei seter
Seter som leverer melka til meieri	seter	50 000	samme foretak kan bare få tilskudd til ei seter

2.3.2 Skjøtsel av (felt med) automatisk fredete kulturminner (§ 15)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for skjøtsel av gravfelt og andre felt med automatisk fredete kulturminner etter lov av 6. juni 1978 nr. 50 lov om kulturminner § 4, som grenser til jordbruksarealer.
- Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet er synlig i jordbrukslandskapet.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden.
- Kulturminnet skal være registrert som «synlig over markoverflaten».

- Det gis ikke tilskudd til skjøtsel av kulturminner som står oppført med «uavklart» vernestatus.
- Skjøtselen skal omfatte selve kulturminnet og sikringssonen. Så fremt kulturminnemyndighetene ikke har bestemt noe annet, utgjør sikringssonen et fem meter bredt belte regnet fra den synlige ytterkanten av kulturminnet.
- Tiltaksklasser: Beiting, slått.
- Tilskuddet utmåles per dekar

Utdypende om tiltaket:

- Automatisk fredete kulturminner omfatter alle faste kulturminner fra før 1537 (reformasjonen), og alle samiske kulturminner som er eldre enn 100 år.
- Når avstanden mellom to eller flere gravminner er mindre enn 50 meter, regnes de som del av et gravfelt.
- At kulturminnene «grenser til jordbruksarealer» innebærer det at de ligger på eller i nær tilknytning til innmark (fulldyrka, overflatedyrka eller innmarksbeite). **Kommunen kan derfor vurdere å gi tilskudd til beiting (ev. slått) av kulturminner i jordbrukets kulturlandskap som ikke ligger på innmark. Det kan for eksempel gis tilskudd til beiting/slått av et felt med gravhauger, selv om dette ligger «et stykke» fra innmarka.**
- I noen tilfeller er kulturminner ved en feil registrert som «synlige over markoverflaten» i kulturminnebasen Askeladden selv om de ikke er det. I slike tilfeller gis det ikke miljøtilskudd til skjøtsel.
- Hvis et kulturminne står oppført med «uavklart» vernestatus i Askeladden kan en kontakte kulturminneforvaltningen for en eventuell nærmere avklaring.
- **Tilgangen til Askeladden er begrenset, men plassering og status kan sjekkes i den åpne innsynsløsningen [Kulturminnesøk](#).**
- **Tiltaket innebærer skjøtsel i form av slått/manuell skjøtsel eller beiting. Skjøtselen skal ikke skade kulturminnet jf. kulturminneloven § 3. Dette innebærer at det ikke må brukes tung redskap, eller redskap som på annen måte vil kunne gjøre inngrep i markoverflaten.**
- **Det kan ikke søkes om dobbelt tilskudd hvis det ved kulturminne både beites og slås.**

Skjøtselsråd:

- Før beiting igangsettes bør rydding gjennomføres. I noen tilfeller kan dette finansieres over SMIL-midlene som kommunen forvalter.
- Den årlige vegetasjonsskjøtselen kan omfatte beiting, slått eller rydding av kratt og rotskudd, slik at kulturminnene er godt synlige.
- Noen trær kan stå, dette må vurderes individuelt. Gamle/syke trær fjernes hvis det er fare for at rotvelt kan skade kulturminnet.
- Der det er nødvendig for at kulturminnet skal bli synlig i jordbrukslandskapet, bør skjøtsel også skje utenfor sikringssonen.
- For øvrig viser vi til Riksantikvarens anbefalinger i veileder for skjøtsel av arkeologiske kulturminner: [Informasjonsark 7.3.5: Vegetasjon](#).

Eventuelle krav fra regionale kulturminnemyndigheter:

Regionale kulturminnemyndigheter (Nordland fylkeskommune og Sametinget) kan for nærmere spesifiserte kulturminner sette krav om egen skjøtselsplan, eller på annen måte sette vilkår til skjøtselen. I slike tilfeller vil foretaket bli kontaktet.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Satser	Avgrensning
Beiting av felt med automatisk fredete kulturminner	dekar	1 000	ingen
Slått av felt med automatisk fredete kulturminner	dekar	1 500	ingen

2.3.3 Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner (§ 16)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for skjøtsel av gravhauger og andre enkeltstående automatisk fredete kulturminner etter lov av 6. juni 1978 nr. 50 lov om kulturminner § 4, som grenser til jordbruksarealer.
- Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet er synlig i jordbrukslandskapet. Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden.
- Kulturminnet skal være registrert som «synlig over markoverflaten».
- **Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.**
- Det gis ikke tilskudd til skjøtsel av kulturminner som står oppført med «uavklart» vernestatus.
- Skjøtselen skal omfatte både selve kulturminnet og sikringssonen. Så fremt kulturminnemyndighetene ikke har bestemt noe annet, skal sikringssonen utgjøre et fem meter bredt belte regnet fra den synlige ytterkanten av kulturminnet.
- Tiltaksklasser: Beiting, slått.
- Tilskuddet utmåles per stykk.

Utdypende om tiltaket:

- Automatisk freda kulturminner omfatter alle faste kulturminner fra før 1537 (reformasjonen), og alle samiske kulturminner som er eldre enn 100 år.
- At kulturminnet «grenser til jordbruksarealer» innebærer at det ligger på eller i nær tilknytning til innmark (fulldyrka, overflatedyrka eller innmarksbeite). **Kommunen kan derfor vurdere å gi tilskudd til beiting (ev. slått) av kulturminner i jordbrukets kulturlandskap som ikke ligger på innmark. Det kan for eksempel gis tilskudd til beiting/slått av en gravhaug, selv om denne ligger «et stykke» fra innmarka.**
- I noen tilfeller kan et kulturminne ved en feil være registrert som «synlige over markoverflaten» i kulturminnebasen Askeladden, selv om det ikke er det. I slike tilfeller gis det ikke miljøtilskudd til skjøtsel.
- Hvis et kulturminne står oppført med «uavklart» vernestatus i Askeladden kan en kontakte kulturminneforvaltningen for en eventuell nærmere avklaring.
- **Tilgangen til Askeladden er begrenset, men plassering og status kan sjekkes i den åpne innsynsløsningen [Kulturminnesøk](#).**
- Tiltaket innebærer skjøtsel i form av slått/manuell skjøtsel eller beiting. Skjøtselen skal ikke skade kulturminnet jf. kulturminneloven § 3. Dette innebærer at det ikke må brukes tung redskap, eller redskap som på annen måte vil kunne påvirke markoverflaten.
- **Det kan ikke søkes om dobbelt tilskudd hvis det ved kulturminne både beites og slås.**

Skjøtselsråd:

- Før beiting igangsettes bør rydding gjennomføres. I noen tilfeller kan dette finansieres over SMIL-midlene som kommunen forvalter.

- Den årlige vegetasjonsskjøtselen kan omfatte beiting, slått eller rydding av kratt og rotskudd, slik at gravminnet framstår som godt synlig.
- Noen trær kan stå, dette må vurderes individuelt. Gamle/syke trær fjernes hvis det fare for at rotvelt kan skade kulturminnet.
- Der det er nødvendig for at kulturminnet skal bli synlig i jordbrukslandskapet, bør skjøtsel også skje utenfor sikringssonen.
- For øvrig utføres viser vi til Riksantikvarens anbefalinger i veileder for skjøtsel av arkeologiske kulturminner: [Informasjonsark 7.3.5: Vegetasjon](#).

Eventuelle krav fra regionale kulturminnemyndigheter:

Regionale kulturminnemyndigheter (Nordland fylkeskommune og Sametinget) kan for nærmere spesifiserte kulturminner sette krav om egen skjøtselsplan, eller på annen måte sette vilkår til skjøtselen. I slike tilfeller vil foretaket bli kontaktet.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Beiting av enkeltstående fredete kulturminner	per stykk	1 000	ingen
Slått av enkeltstående fredete kulturminner	per stykk	1 500	ingen

2.3.4 Skjøtsel av steingjerder (§ 17)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for skjøtsel av steingjerder som grenser til jordbruksarealer.
- Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet er synlig i jordbrukslandskapet.
- **Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.**
- Tiltaksklasse: Steingjerder
- Tilskuddet utmåles per meter.

Utdypende om tiltaket:

- Steingjerdet skal være minimum 50 cm høgt, og i en slik tilstand at det framstår som et gjerde. Det skal være et oppmurt gjerde, ikke ei steinrøys.
- Gjerdet trenger ikke være intakt i hele den opprinnelige gjerdelinja, men den omsøkte delen må være hel.
- Med «skjøtsel av steingjerder» forstås både selve gjerdet og vegetasjonen inntil dette.
- I utgangspunktet skal steingjerdet skjøttes på begge sider. Hvis det utgjør grense mot en eiendom som eies av et annet foretak, skal det som et minimum skjøttes på den ene siden.
- Stein som har falt ned skal legges opp igjen.
- Ved reparasjon av steingjerder må det ikke tas stein fra automatisk fredete kulturminner.
- Det skal ikke brukes kjemiske plantevernmidler for å fjerne vegetasjon.
- **Vegetasjonen langs steingjerdet kan skjøttes ved rydding, slått, bruk av beitepusser eller ved beiting.**
- **Det gis kun ett tilskudd selv om gjerdet skjøttes på flere måter, f.eks. både beiting og slått.**

Skjøtselsråd:

- Før beiting igangsettes bør rydding gjennomføres. I noen tilfeller kan slik rydding finansieres over SMIL-midlene som kommunen forvalter. Over disse midlene kan det også søkes om tilskudd til istandsetting av steingjerder.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Skjøtsel av steingjerder	meter	25	ingen

2.3.5 Skjøtsel av kulturhistoriske områder (§ 18)

Områdene som det kan gis tilskudd til:

Dette tiltaket er avgrenset til kun å omfatte områder som er valgt ut av Fylkesmannen etter forslag fra kommunene og i samråd med regional kulturminneforvaltning (Nordland fylkeskommune og Sametinget).

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for beiting eller slått av jordbruksarealer innenfor utvalgte områder av kulturhistorisk verdi.
- Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.
- Skjøtselen skal være gjennomført slik at områdets kulturhistoriske preg blir ivaretatt.
- Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg 2 til forskriften.
- Tiltaksklasser: Beiting, slått/rydding.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Områdene som omfattes av denne ordningen er:

	Kulturhistorisk område	Kommune	Maksimalt antall dekar
1	Gaukværøy	Bø	15
2	Lysthusaugen på Dønnes gård	Dønna	7
3	Hestskaret i Nordvika	Dønna	15
4	Saulia på Røssvassholmen	Hattfjelldal	10
5	Holmen gård ved ærfuglværet på Holmholmen	Hemnes	15
6	Herøy bygdesamling på Herøy prestegård	Herøy	4
7	Vollmoen	Steigen	14
8	Jennestad handelssted	Sortland	13
9	Sjønstå gård	Fauske	15
10	Steinsjøen	Sømna	15

Utdypende om tiltaket:

Med viktige kulturhistoriske jordbruksområder menes kulturlandskap eller kulturmiljø med særskilt kulturhistoriske verdier.

Ved søknad oppgis antall dekar som er skjøttet den aktuelle søknadsomgangen. Oppgitt antall dekar er det maksimale arealet som det i hvert område kan søkes tilskudd til. Hvis det både er beitet og slått/ryddet, føres tiltaket opp i den tiltaksklassen hvor omfanget var størst.

Kulturhistoriske områder kan også skjøttes ved bruk av beitepusser, så fremt kulturminnet ikke skades. Det kan ikke søkes om dobbelt tilskudd hvis det både beites og slås/pusses/ryddes.

Skjøtselsråd:

- Skjøtsel skjer ved beiting, slått eller rydding
- Ved beiting bør det etableres et beitetrykk som bidrar til å gi kulturlandskapet et synlig beitepreg.

Eventuelle krav fra regional kulturminneforvaltning:

Regionale kulturminnemyndigheter kan for nærmere spesifiserte områder sette krav om utforming og godkjenning av egen skjøtselsplan. I slike tilfeller vil foretaket bli kontaktet.

Foreløpige tilskuddssatser:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Beiting av kulturhistoriske områder	dekar	1 500	For hvert område er det satt et maksimalt antall dekar, se over.
Slått/rydding av kulturhistoriske områder	dekar	1 500	For hvert område er det satt et maksimalt antall dekar, se over.

2.4 Avrenning til vann (Forskriftens kapittel 5)

Formålet med tilskuddene under avrenning til vann er å redusere avrenning av næringsstoffer og partikler til vassdrag og kyst. Tiltakene er viktig for å bidra til at målene etter vannforskriften nås.

2.4.1 Kantsone i eng (§ 19)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for å ha en kantsone i eng langs kanten mot vassdrag som ikke er gjødslet eller sprøytet i søknadsåret.
- Sonen det gis tilskudd for skal ha en bredde på minimum seks meter målt fra vassdragets normalvannstand, der minst fire meter ligger på fulldyrka eller overflatedyrka areal.
- Kantsonen skal høstes ved slått eller beiting i søknadsåret
- Ved fornying skal jordarbeiding og såing skje mellom 1. mars og 1. juli.
- Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg til denne forskriften.
- Maksimal avstand fra vassdraget til der den ugjødsle kantsonen begynner skal være 30 meter.
- Det gis ikke tilskudd for kantsoner som grenser mot kanaler, grøfter o.l. som normalt ikke har vannføring i de deler av året hvor middeltemperaturen er over frysepunktet.
- Tilskuddet utmåles per meter.

Områdene som omfattes av denne ordningen er:

Vannforekomst (jfr. www.vann-nett.no)	Navn	Kommune
Alle vannforekomstene innenfor disse vassdragene	Farstadvassdraget	Vestvågøy
	Lilandvassdraget	Vestvågøy
146-20-R	Dalelva	Sømna
146-22-R	Grøttensvassdraget	Sømna
146-27-R	Bekkefelt mot Nordbotnet, Sørbotnet og Sømnesvika	Sømna
146-28-R	Røymarkelva	Sømna
Nye områder fra søknadsomgangen 2020:		
185-195-R, 185-130-R, 185-47314-L, 185-47-R, 185-87-R, 185-88-R	Straumevassdraget (østre del)	Bø
157-169-R	Daloselva sjørrrettførende del	Rana
151-198-R, 151-249-R	Dølo med sidebekker	Vefsn
165-11-R, 165-836-L	Fjærevassdraget	Bodø
172-5-R, 172-1018-L	Børselvassdraget	Narvik
173-34-R, 173-32-R	Balsnesvassdraget	Narvik

Utdypende om tiltaket:

Definisjonen av vassdrag framkommer av [vannressurslovens](#) §§ 2 og 3. Tilskuddet utmåles etter antall meter ugjødsle randsone langs vassdraget.

Hvis kantsonen slås skal dette gjøres med skjærende redskap, og graset skal samles opp. Det skal ikke brukes beitepusser.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Kantsone i eng	meter	7	ingen

2.4.2 Fangdam (§ 20)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for fangdam som er etablert på eller i tilknytning til jordbruksareal.
- Fangdammen skal ha tilfredsstillende renseseffekt.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Tilskudd gis for gjennomføring av årlig tilsyn og nødvendige tiltak, og skal kompensere for bortfall av produksjonsareal. Tilskuddet kan derfor bevilges årlig forutsatt at fangdammen har tilfredsstillende renseseffekt. Fangdammer som drenerer mot brakkvannspoller omfattes også av denne tilskuddsordningen.

Eablering

Bygging av fangdammer kan komme i berøring med en rekke lover: Lakse- og innlandsfiskeoven forurensningsloven, jordloven, skogbruksloven, friluftsløven og kulturminneløven. De viktigste lovene ved inngrep i vassdrag er imidlertid plan- og bygningsloven og vannressursloven. Søknad om å anlegge fangdammer sendes til kommunen og til Fylkesmannens miljøvernavdeling, som vil vurdere hvilke lover tiltaket skal reguleres etter. Det kan ikke gis miljøtilskudd til vedlikehold av fangdammer som er etablert i strid med regelverket.

Utforming

Fangdammen skal være utformet slik at den fungerer etter hensikten. Hvis det av Vann-nett framgår at det er problemer med avrenning av løst fosfor, organiske stoffer og nitrogen til vassdrag, må fangdammen ha både vegetasjonsfilter og sedimentasjonskammer. Hvis hovedproblemet er partikkelavrenning, kan fangdammen kun bestå av et tilstrekkelig stort sedimentasjonskammer. Mer om krav til av fangdammer framkommer av NIBIO sitt [faktaark](#).

Beregning av størrelse

Ved søknad skal fangdammens areal i utgangspunktet beregnes ut fra størrelsen på sedimentasjonskammeret, vegetasjonsfilteret og sidekantene. Hvis fangdammen har et areal som er mindre enn ett dekar, skal arealet ved søknad og settes til ett dekar. Hvis det i samme vannvei er flere fangdammer, og disse til sammen er mindre enn ett dekar, skal de ved søknad regnes som en fangdam.

Skjøtselsråd:

- For å unngå utrasing og fallulykker for barn bør sidekantene ikke være brattere enn 1:2.
- Sikring med gjerde rundt sedimentasjonskammeret bør vurderes i hvert enkelt tilfelle.
- Sedimentasjonskammeret tømmes ved behov.
- For å sikre sollyst til nitrogenopptak bør sidekantene holdes fri for trær som skygger.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Fangdam	dekar	7 000	ingen

2.5 Utslipp til luft (Forskriftens kapittel 6)

Formålet med tilskuddene under utslipp til luft er å stimulere til gjødslingsmetoder som gir redusert utslipp av ammoniakk og lystgass.

Generelt om disse tilskuddene:

1. **Ikke alle spredemetoder kan kombineres på samme foretak:** Foretaket kan enten søke om tilskudd til *spredning i vår/vekstsesongen* (§ 21), eller nedlegging/ nedfelling (§ 22) eller rask nedmolding (§ 23).
2. **Tilskudd til bruk av tilførselsslanger er kun et tillegg:** Miljøtilskudd til bruk av *tilførselsslanger* (§ 24) kan kun søkes som et tillegg til en av de tre foran nevnte tilskuddsordningene.
3. **Ved tilskudd til spredning i vår/vekstsesongen må all gjødsel spres før 15. august:** Hvis foretaket søker om tilskudd over ordningen «spredning i vår/vekstsesongen» (§21), kan ikke noe av husdyrgjødsel som foretaket disponerer spres etter 15. august.
4. **Ved nedfelling/nedlegging eller rask nedmolding kan det bare søkes for spredeareal som benyttes før 15. august:** Hvis foretaket søker om tilskudd over ordningene *nedfelling/nedlegging* (§22) eller *rask nedmolding* (§23), kan det på andre areal også spres husdyrgjødsel etter 15. august. I så fall kan det bare gis tilskudd for de arealene hvor gjødsel er spredt ved *nedfelling/nedlegging* seinest 15. august.

2.5.1 Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen (§ 21)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest om våren eller i vekstsesongen.
- Med unntak av tilskudd etter § 24 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange, kan denne tilskuddsordningen ikke kombineres med andre tilskudd til spredning av husdyrgjødsel etter denne forskriften.
- Siste frist for spredning er 15. august.
- Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter siste spredning i søknadsåret.
- Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar.
- Tilskudd kan bare gis dersom all husdyrgjødsel som foretaket disponerer spres om våren eller i vekstsesongen.
- Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato og gjødselmengde spredd per dekar.
- Tilskuddet utmåles per dekar

Utdypende om tiltaket:

Formuleringen «all husdyrgjødsel som foretaket disponerer» skal forstås som all husdyrgjødsel som spres på eget areal, eller som søker sprer på andres areal. Det kan dermed ikke gis tilskudd dersom deler av gjødselmengden fra foretaket blir spredd på søkers eget areal, eller på et annet jordbruksforetaks areal etter 15. august.

Dette tiltaket kan på samme foretak kombineres med:

- Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (§24).

Dette tiltaket kan på samme foretak ikke kombineres med:

- Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel (§22)
- Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning (§23).

Det kan ikke føres opp dobbelt spredeareal hvis foretaket sprer husdyrgjødsel to eller flere ganger i løpet av vekstsesongen.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen	dekar	20	ingen

2.5.2 Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel (§ 22)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest ved nedfelling eller nedlegging.
- Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar.
- Denne tilskuddsordningen kan ikke kombineres med tilskudd etter § 21 til spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen.

- På samme areal kan det ikke gis tilskudd etter § 23 til spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning.
- Siste frist for spredning ved nedfelling eller nedlegging er 15. august.
- Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter siste spredning i søknadsåret.
- Husdyrgjødsel og biorest som er spredd ved nedlegging i **åpen åker** må moldes ned innen to timer.
- Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato og gjødselmengde spredd per dekar
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Dette tiltaket kan **på samme areal** kombineres med:

- Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (§24).

Dette tiltaket kan **på samme foretak** ikke kombineres med:

- Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen (§21)

Dette tiltaket kan **på samme areal** ikke kombineres med:

- Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning (§23)

Tilskudd til nedfelling eller nedlegging før 15. august er ikke til hinder for at annen gjødsel kan spres på andre areal etter 15. august.

Det kan ikke føres opp dobbelt spredeareal hvis foretaket sprer husdyrgjødsel to eller flere ganger i løpet av vekstsesongen. I samme søknadsomgang er det ikke anledning til også å ta i bruk andre spredemetoder på disse arealene.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensning
Nedlegging eller nedfelling i av husdyrgjødsel	dekar	50	ingen

2.5.3 Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning (§ 23)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for nedmolding av husdyrgjødsel og biorest ved harving eller pløying innen to timer etter overflatespredning.
- Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar.
- Siste frist for spredning er 15. august.
- Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter siste spredning i søknadsåret.
- Husdyrgjødsel og biorest som er spredd ved nedlegging i åpen åker må moldes ned innen to timer.
- Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato og gjødselmengde spredd per dekar.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdyping av tiltaket:

Dette tiltaket kan kombineres med:

- Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (§24).

Dette tiltaket kan ikke kombineres med:

- *Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen (§ 21)*

Dette tiltaket kan på samme areal ikke kombineres med:

- *Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel (§ 22).*

Tilskudd til spredning av husdyrgjødsel med rask nedmolding før 15. august er ikke til hinder for at annen gjødsel kan spres på andre areal etter 15. august.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmolding	dekar	50	ingen

2.5.4 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange (§ 24)

Vilkår fastsatt i forskriften:

- Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest med tilførselsslange, som et tillegg til tilskudd etter §§ 21, 22 og 23, spredning vår/vekstsesong, nedfelling eller nedlegging, rask nedmolding
- Foretaket må kunne dokumentere bruk av tilførselsslange.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Utdypende om tiltaket:

Dette tilskuddet gis som et **tillegg** til de øvrige gjødselstiltakene under §§ 21, 22 og 23. Dette for å redusere faren for jordpakking. Ved tilskudd til bruk av tilførselsslange vil fristen 15. august dermed også gjelde. Hvis tilførselsslangen koples til ei tankvogn skal denne ikke trekkes eller plasseres ute på jordet.

Foreløpig tilskuddssats:

	Enhet	Kr	Avgrensing
Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange	dekar	100	ingen

Vedlegg 1: Oversikt over tiltak og foreløpige satser

REGIONALE MILJØTILSKUDD I JORDBRUKET I NORDLAND 2020 - EN OVERSIKT OVER TILTAK OG FORELØPIGE SATSER							
Miljøtema	§	Tiltak	Enhet	Sub-enhet	Foreløpige satser	Inntegning i kart	Avgrensning
Kulturlandskap	4	Drift av bratt areal	daa		300	Flate	
	5	Drift av beitelag	dyr	storfe småfe	20 10		
	6	Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark	dyr		250	Flate	25 000
	7	Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark	dyr	storfe småfe	1000 300	Flate	35 000
	8	Slått av verdifulle jordbrukslandskap	daa		300	Flate	25 000
Biologisk mangfold	9	Slått av (gammel artsrik) slåttemark)	daa		800	Flate	
	10	Beiting av kystlynghei	dyr		350	Flate	75 000
	11	Skjøtsel(beiting) av biologisk verdifulle arealer	daa		350	Flate	15 000
	12	Skjøtsel av trua naturtyper	daa		350	Flate	15 000
		Friarealer for gås i Trøndelag og Nordland	daa		590 350 170	Flate	
Kulturmiljøer og kulturminner	14	Drift av seter	deltakere	stk	50 000	Punkt	
	15	Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner	daa	stk	1000 1500	Flate	
	16	Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner	stk		1000 1500	Punkt	
	17	Skjøtsel av steingjerder	m		25	Linje	
	18	Skjøtsel av kulturhistoriske områder	daa		1 500	Flate	
Vann	19	Kantsone i eng	m		7	Linje	
	20	Fangdam	daa		7 000	Flate	
Utslipp til luft	21	Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen	daa		20	Flate	
	22	Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel	daa		50	Flate	
	23	Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning	daa		50	Flate	
	24	Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange	daa		100	Flate	

Vedlegg 2: Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland

Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Nordland

Hjemmel: Fastsatt av Fylkesmannen i Nordland 20. mai 2020 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 3 og § 18 og delegeringsvedtak 23. november 2018 nr. 1751

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1 Formål

Formålet med tilskudd etter forskriften er å bidra til å ivareta jordbruket sitt kulturlandskap, biologisk mangfold, kulturmiljøer og -minner, tilgjengelighet i jordbrukslandskapet, samt redusere bruk av plantevernmidler og utslipp til luft og avrenning til vann fra jordbruket.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder i Nordland fylke.

§ 3 Grunnvilkår

Tilskudd etter denne forskriften kan gis til

- a) foretak som har gjennomført tiltak på arealer de disponerer i søknadsåret. Foretaket må drive vanlig jordbruksproduksjon på én eller flere landbrukseiendommer, og må være registrert i Enhetsregisteret.
- b) beitelag kan søke tilskudd for drift etter [*§ 5 Drift av beitelag*]. Med beitelag menes i denne forskriften sammenslutninger som er registret som samvirkeforetak eller forening i Enhetsregisteret, og som har til hovedformål å samarbeide om hensiktsmessige fellesløsninger innen beitebruk og god utnyttelse av utmarksbeite.

Kapittel 2 Kulturlandskap

§ 4 Drift av bratt areal

Det kan gis tilskudd for slått av jordbruksareal med hellingsgrad på 1:5 eller brattere for å ivareta kulturlandskapet.

Tiltaksklasser: Overflatedyrka og fulldyrka 1:5

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 5 Drift av beitelag

Det kan gis tilskudd for drift av beitelag som oppfyller vilkårene i § 3b.

Beitelaget må ha minst 2 aktive medlemmer, det vil si medlemmer med egne besetninger som deltar i beitelagsaktivitetene.

Laget må organisere effektivt og forsvarlig tilsyn og sanking av dyr i beiteområdet.

Dyra skal være minst 8 uker på utmarksbeite.

Foreløpig årsrapport for søknadsåret skal legges ved søknaden. Denne skal inneholde informasjon om gjennomført tilsyn og sanking, og eventuelle andre aktiviteter og utfordringer i beiteområdet.

Tiltaksklasser: Storfe/hest, småfe.

Tilskuddet utmåles per dyr sluppet på utmarksbeite.

§ 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap på innmark

Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbruksarealer.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

32

Tilskuddet kan omfatte verdifulle innmarksareal i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL), i Vegaøyen verdensarvområde, samt i lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.

Det framkommer av vedlegg 1 til denne forskriften hvilke lokalt verdifulle jordbruksareal prioritert av kommunen, som omfattes av dette tiltaket.

Beitingen skal gjennomføres med det antall dyr som er nødvendig for å holde arealene i hevd, samt bevare et jordbrukspreget og åpent landskap.

Beitesesongen skal vare lengre enn 8 uker i søknadsåret.

Tilskuddet utmåles per dyr. Med dyr menes her: 1 sau/geit (lam/kje telles ikke) = 1 dyr, 1 ku/okse = 5 dyr, hest/ungdyr av storfe = 3 dyr. Ved registrering i søknadsskjema må søker selv foreta nødvendig omregning.

§ 7 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark

Det kan gis tilskudd for beiting av verdifulle jordbrukslandskap i utmark.

Med unntak for tilskudd til drift av beitelag (§ 4), kan denne tilskuddsordningen for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting etter denne forskriften.

Tilskuddet kan omfatte verdifulle utmarksareal i Utvalgte kulturlandskap (UKL) Blomsøy-Hestøy og Skålvær, UKL Røst, Vegaøyen verdensarvområde, samt i lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.

Det framkommer av vedlegg 1 til denne forskriften hvilke lokalt verdifulle jordbruksareal prioritert av kommunen som omfattes av dette tiltaket.

Beitesesongen skal vare lengre enn 8 uker i søknadsåret.

Tiltaksklasser: Storfe/hest, småfe

Tilskuddet utmåles per dyr.

§ 8 Slått av verdifulle jordbrukslandskap

Det kan gis tilskudd for slått av fulldyrka eller overflatedyrka areal for å opprettholde verdifulle jordbrukslandskap.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Tilskuddet kan gis i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL), Vegaøyen verdensarvområde, samt i lokalt verdifulle jordbrukslandskap prioritert av kommunen.

Det framkommer av vedlegg 1 til denne forskriften hvilke lokalt verdifulle jordbruksareal prioritert av kommunen som omfattes av dette tiltaket.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 3 Biologisk mangfold

§ 9 Slått av (gammel artsrik) slåttemark

Det kan gis tilskudd for slått av gammel artsrik slåttemark som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler. Arealene skal være registrert i miljødatabasen Naturbase.

Tiltaksklasser: Svært viktig, viktig
Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 10 Beiting av kystlynghei

Det kan gis tilskudd for beiting av kystlynghei som er gjennomført slik at naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Kystlyngheia skal være registrert i miljødatabasen Naturbase eller kartlagt og registrert av Fylkesmannen. Innenfor beiteområdet må minst 50 % av det totale arealet være dekket av kystlynghei, og det må være minimum 10 dekar kystlynghei per sau.

Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler. Beitesesongen i kystlyngheia skal være mer enn 6 måneder i søknadsåret. Beitedyrene skal per 31. juli i søknadsåret være minst ett år eller eldre.
Tiltaksklasser: Svært viktig, viktig, lokalt viktig.

Tilskuddet utmåles per dyr.

§ 11 Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer

Det kan gis tilskudd for beite av biologisk verdifulle arealer som er gjennomført slik at det biologiske mangfoldet blir ivaretatt eller forbedret.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Tilskuddsordningen omfatter naturtypene artsrike veikanter, hagemark, beiteskog, åpen kalkmark og edellauvskog.

Arealet skal være registrert i miljødatabasen Naturbase som svært viktig (A-lokalitet) eller viktig (B-lokalitet).

Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.

Beiteområdet skal være inngjerdet, eller på annen måte være avgrenset for beitedyra. Beitingen skal starte tidlig i sesongen, og beitetrykket skal være stort nok til å opprettholde en artsrik beitemarksflora.

Tiltaksklasse: Beiting.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 12 Skjøtsel av trua naturtyper

Det kan gis tilskudd for beite av trua naturtyper i jordbrukslandskapet som er gjennomført slik at det biologiske mangfoldet i naturtypen blir ivaretatt eller forbedret.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Tilskuddsordningen omfatter naturtypene strandeng, naturbeitemark og sanddynemark/ sanddyner.

Arealet skal være registrert i miljødatabasen Naturbase som svært viktig (A-lokalitet) eller viktig (B-lokalitet).

Arealet det gis tilskudd for skal ikke være gjødslet, jordarbeidet eller sprøytet med plantevernmidler.

Beiteområdet skal være inngjerdet, eller på annen måte være avgrenset for beitedyra. Beitingen skal starte tidlig i sesongen, og beitetrykket skal være stort nok til å opprettholde en artsrik beitemarksflora.

Tiltaksklasse: Beiting.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 13 Friarealer for gås i Trøndelag og Nordland

Det kan gis tilskudd for fulldyrka og overflatedyrka gras- og kornarealer som stilles til disposisjon for beitende hvitkinngås eller kortnebbgås i Trøndelag og Nordland.

I Nordland kan det gis tilskudd til søkere i kommunene Vega, Herøy, Dønna, Alstahaug, Træna, Bodø, Hadsel, Sortland, Øksnes og Andøy.

Tilskudd forutsetter at gåsa ikke jages.

Beitetrykket må være dokumentert av kommunen eller Norsk institutt for naturforskning (NINA).

Kommunen avgjør på bakgrunn av de tre siste registreringene av beitetrykk, og skjønnsvurderinger i søknadsåret, hvilken tiltaksklasse arealet skal plasseres i.

Tiltaksklasser: Høyt beitetrykk, moderat beitetrykk, lavt beitetrykk.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 4 Kulturminner og kulturmiljøer

§ 14 Drift av seter

Det kan gis tilskudd for drift av seteranlegg med melkeproduksjon. Produksjonsperioden skal vare minst seks uker per sesong. Melka som blir produsert skal leveres til meieri eller foredles på setra. Produksjonen skal tilsvare minimum 45 liter kumelk eller 25 liter geitemelk i døgnet per seter.

Tiltaksklasser: Egen foredling, levering til meieri

Tilskuddet utmåles per seter, fordelt på antall foretak som har dyr på setra.

§ 15 Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner

Det kan gis tilskudd for skjøtsel av gravfelt og andre felt med automatisk fredete kulturminner etter lov av 6. juni 1978 nr. 50 lov om kulturminner § 4, som grenser til jordbruksarealer. Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet er synlig i jordbrukslandskapet.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden. Kulturminnet skal være registrert som «synlig over markoverflaten». Det gis ikke tilskudd til skjøtsel av kulturminner som står oppført med «uavklart» vernestatus.

Skjøtselen skal omfatte selve kulturminnet og sikringssonen. Så fremt kulturminnemyndighetene ikke har bestemt noe annet, utgjør sikringssonen et fem meter bredt belte regnet fra den synlige ytterkanten av kulturminnet.

Tiltaksklasser: Beiting, slått.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 16 Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner

Det kan gis tilskudd for skjøtsel av gravhauger og andre enkeltstående automatisk fredete kulturminner etter lov av 6. juni 1978 nr. 50 lov om kulturminner § 4, som grenser til jordbruksarealer. Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet er synlig i jordbrukslandskapet. Kulturminnet skal være registrert i kulturminnebasen Askeladden.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Kulturminnet skal være registrert som «synlig over markoverflaten».

Det gis ikke tilskudd til skjøtsel av kulturminner som står oppført med «uavklart» vernestatus.

Skjøtselen skal omfatte både selve kulturminnet og sikringssonen. Så fremt kulturminnemyndighetene ikke har bestemt noe annet, skal sikringssonen utgjøre et fem meter bredt belte regnet fra den synlige ytterkanten av kulturminnet.

Tiltaksklasser: Beiting, slått.

Tilskuddet utmåles per stykk

§ 17 Skjøtsel av steingjerder

Det kan gis tilskudd for skjøtsel av steingjerder som grenser til jordbruksarealer. Skjøtselen skal være gjennomført slik at kulturminnet er synlig i jordbrukslandskapet.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Tiltaksklasse: Steingjerder

Tilskuddet utmåles per meter.

§ 18 Skjøtsel av kulturhistoriske områder

Det kan gis tilskudd for beiting eller slått av jordbruksarealer innenfor utvalgte områder av kulturhistorisk verdi.

Denne tilskuddsordningen kan for samme areal ikke kombineres med andre tilskudd til beiting eller slått etter denne forskriften.

Skjøtselen skal være gjennomført slik at områdetets kulturhistoriske preg blir ivaretatt.

Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg 2 til denne forskriften.

Tiltaksklasser: Beiting, slått/rydding.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 5 Avrenning til vann

§ 19 Kantsone i eng

Det kan gis tilskudd for å ha en kantsone i eng langs kanten mot vassdrag som ikke er gjødslet eller sprøytet i søknadsåret.

Sonen det gis tilskudd for skal ha en bredde på minimum seks meter målt fra vassdragets normalvannstand, der minst fire meter ligger på fulldyrka eller overflatedyrka areal. Kantsonen skal høstes ved slått eller beiting i søknadsåret. Ved fornying skal jordarbeiding og såing skje mellom 1. mars og 1. juli.

Hvilke områder tilskuddet gjelder for framkommer av vedlegg 3 til denne forskriften.

Maksimal avstand fra vassdraget til der den ugjødsla randsonen begynner skal være 30 meter.

Det gis ikke tilskudd for kantsoner som grenser mot kanaler, grøfter o.l. som normalt ikke har vannføring i de deler av året hvor middeltemperaturen er over frysepunktet.

Tilskuddet utmåles per meter.

§ 20 Fangdam

Det kan gis tilskudd for fangdam som er etablert på eller i tilknytning til jordbruksareal. Fangdammen skal ha tilfredsstillende renseeffekt.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 6 Utslipp til luft

§ 21 Spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest om våren eller i vekstsesongen.

Med unntak av tilskudd etter § 24 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange, kan denne tilskuddsordningen ikke kombineres med andre tilskudd til spredning av husdyrgjødsel etter denne forskriften

Siste frist for spredning er 15. august.

Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter siste spredning i søknadsåret. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar.

Tilskudd kan bare gis dersom all husdyrgjødsel som foretaket disponerer spres om våren eller i vekstsesongen.

Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato og gjødselmengde spredd per dekar.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 22 Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest ved nedfelling eller nedlegging. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar.

Denne tilskuddsordningen kan ikke kombineres med tilskudd etter § 21 til spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen.

På samme areal kan det ikke gis tilskudd etter § 23 til spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning.

Siste frist for spredning ved nedfelling eller nedlegging er 15. august.

Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter siste spredning i søknadsåret.

Husdyrgjødsel og biorest som er spredd ved nedlegging i åpen åker må moldes ned innen to timer.

Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato og gjødselmengde spredd per dekar.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 23 Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmolding

Det kan gis tilskudd for nedmolding av husdyrgjødsel og biorest ved harving eller pløying innen to timer etter overflatespredning. Det skal minimum spres 5 kg total-Nitrogen i husdyrgjødsel per dekar.

Denne tilskuddsordningen kan ikke kombineres med tilskudd etter § 21 til spredning av husdyrgjødsel om våren og eller i vekstsesongen.

På samme areal kan det ikke gis tilskudd til nedfelling eller nedlegging etter § 22.

Siste frist for spredning er 15. august.

Arealet skal høstes ved slått eller beiting etter siste spredning i søknadsåret. Husdyrgjødsel og biorest som er spredd ved nedlegging i åpen åker må moldes ned innen to timer.

Foretaket skal ha gjødslingsplan og skiftenoteringer som viser sprededato og gjødselmengde spredd per dekar.

Tilskuddet utmåles per dekar.

§ 24 Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange

Det kan gis tilskudd for spredning av husdyrgjødsel og biorest med tilførselsslange, som et tillegg til tilskudd etter § 21 Spredning av husdyrgjødsel om våren eller i vekstsesongen, § 22 Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel og § 23 Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmolding.

Foretaket må kunne dokumentere bruk av tilførselsslange.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Kapittel 7 Generelle bestemmelser

§ 25 Utmåling og utbetaling av tilskudd

Tilskuddet utmåles etter satser fastsatt årlig av fylkesmannen i regionalt miljøprogram. Tilskuddet skal kun gis det året som tiltaket blir gjennomført.

§ 26 Søknad

Foretak som søker tilskudd skal benytte søknadsskjema fastsatt av Landbruksdirektoratet. Søknadsfristen er 15. oktober. For beitelag som søker tilskudd etter § 5 Drift av beitelag er fristen 15. november.

Dersom søknad leveres etter fristene i første ledd, reduseres tilskuddet med 1 000 kroner per virkedag inntil 14 dager etter fristens utløp. Tilskuddet kan ikke overdras til eie eller pant.

§ 27 Administrasjon, dispensasjon og klage

Fylkesmannen administrerer tilskuddene etter denne forskriften.

Vedtak om tilskudd fattes av kommunen. Fylkesmannen kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene om tilskudd fastsatt i denne forskriften.

Vedtak fattet av kommunen kan påklages til fylkesmannen. Vedtak fattet av fylkesmannen i første instans kan påklages til Landbruksdirektoratet.

§ 28 Opplysningsplikt og kontroll

Søker av tilskudd plikter å gi alle opplysninger som kommunen, fylkesmannen og Landbruksdirektoratet finner nødvendig for å kunne forvalte ordningen.

Kommunen, fylkesmannen og Landbruksdirektoratet kontrollerer at utbetaling av tilskudd er riktige. Søker plikter å utlevere all bokføring, korrespondanse og opptegetninger som vedkommer tilskuddet. Opplysninger gitt i forbindelse med søknad om tilskudd kan også kontrolleres ved telling og måling på de eiendommer som foretaket benytter i driften.

38

§ 29 Avkorting av tilskudd

Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har

- a) drevet eller driver sin virksomhet i strid med annet regelverk for jordbruksvirksomhet, eller
- b) gitt feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet for seg selv eller andre, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes.

Tilskuddet kan også avkortes dersom foretaket

- a) har oversittet de frister som kommunen, fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet har satt for å kunne utføre sine kontrolloppgaver i medhold av § 28 Opplysningsplikt og kontroll,
- b) har brutt bestemmelser i forskrift 1. juli 1999 nr. 791 om gjødslingsplanlegging, eller
- c) ikke har ført journal over plantevernmidler som foretaket har benyttet på arealene det søkes tilskudd for. Journalen skal inneholde opplysninger om navn på plantevernmiddelet som brukes, tidspunkt for behandling og dosen som er brukt, samt området og veksten som plantevernmiddelet ble brukt på. Tilskuddet kan også avkortes dersom foretaket ikke kan fremlegge slike journaler for de siste tre årene.

§ 30 Tilbakebetaling og renter mv.

Dersom foretaket som følge av manglende oppfyllelse av vilkår i denne forskriften eller av andre grunner har mottatt en utbetaling som ikke er berettiget, kan det feilutbetalte beløpet kreves tilbakebetalt fra mottakeren eller motregnes i senere utbetaling av tilskudd. Tilsvarende gjelder differansen mellom utbetalt beløp og redusert tilskudd som følge av vedtak om avkorting etter § 29 Avkorting av tilskudd.

For tilbakebetalingskrav kan det kreves renter når kravet ikke innfris ved forfall. Ved grov uaktsomhet eller forsett kan renter kreves fra tidspunktet for utbetalingen av det urettmessige tilskuddet. Størrelsen på renten følger rentesatsen fastsatt med hjemmel i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

Krav fra offentlig myndighet som utspringer av foretakets jordbruksvirksomhet kan motregnes i senere utbetalinger av tilskudd til foretaket.

§ 31 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. juni 2020. Samtidig oppheves [FOR-2019-06-04-697](#) (Forskrift om miljøtilskudd til jordbruket, Nordland)

Vedlegg 1

**OVERSIKT OVER LOKALT VERDIFULLE
JORDBRUKSLANDSKAP -
Gjelder tiltak beskrevet i § 6, § 7 og § 8**

Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1804 BODØ	17	6	Beite		x	18
	24	2	Beite	x		11
	24	4,6,7	Beite	x		21
	25	6	Slått	x		9
	25	6	Beite	x		3
	28	1	Slått	x		17
	38	22	Slått	x		54
	38	22	Beite	x		32
	78	2	Beite	x		49
	124	90	Beite	x		42
	205	2	Beite			5
	205	2	Slått	x		23
	205	7	Slått	x		19
	205	8	Slått	x		10
	205	9	Slått	x		61
	205	12	Slått	x		9
	205	13	Slått	x		39
	205	16	Slått	x		9
	213	8	Slått	x		152
	SUM					583
1805 NARVIK						
Ingen prioriterte areal						
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1811 BINDAL	14	3	Beite	x		8
	14	5	Beite	x		38
	15	4	Beite	x		28
	16	1	Beite			17
	16	3	Beite	x		20
	23	1	Beite	x		10
	23	2	Beite	x		15
	23	7	Beite	x		9
	26	6	Beite	x		39
	36	3	Beite	x		27
	37	3	Beite	x		15
	44	288	Beite	x		7
	59	15	Beite	x		17
	SUM					250

Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1812 SØMNA	50	1	Slått	x		70
	40	9	Beite		x	50
	34	1	Beite		x	50
	34	1	Beite		x	50
	34	1	Beite		x	50
	44	4	Beite		x	50
	58	4	Beite		x	50
	69	15	Slått	x		50
	29	1	Slått	x		50
	46	13	Slått	x		50
	70	6	Slått	x		50
	57	3	Slått	x		50
	SUM					620
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1813 BRØNNØY	74	4	Beite		x	40
	75	1	Beite	x		19
	75	6	Slått	x		27
	75	16	Beite	x		60
	78	4	Slått	x		4
	82	16	Slått	x		10
	84	4	Slått	x		5
	90	14	Slått	x		20
	90	15	Beite	x		9
	90	109	Slått	x		4
	91	1	Beite	x		20
	91	7	Beite	x		14
	91	14	Slått	x		15
	93	1	Beite	x		31
	104	226	Slått	x		8
	104	853	Slått	x		1
	108	1	Beite	x		24
	109	1	Beite	x		4
	109	2	Slått	x		4
	114	1	Slått	x		25
	121	1	Beite	x		40
	146	2	Beite	x		12
	157	1	Beite/slått	x		60
	157	7	Beite?	x		9
	158	2	Slått	x		84
	158	14	Slått	x		45
	166	2	Beite	x		39
	SUM					633

Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1815 VEGA	3	16		12		12
	3	19		15	18	33
	3	25		11	7	18
	4	2		9	33	42
	4	6			21	21
	4	13		13		13
	4	14		3	13	16
	6	15			50	50
	26	1		48		48
	34	4		35		35
	34	5		12		12
	34	26		10		10
	34	56		8		8
	34	61		12		12
	40	1			10	10
	41	5			10	10
	SUM					350
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1816 VEVELSTAD	40	2	Beite	x		49
	12	6	Beite	x		17
	12	25	Beite	x		35
	40	4	Beite	x		4
	12	12	Beite	x		10
	3	4	Slått	x		8
	12	6	Slått	x		58
	15	1	Slått	x		10
	40	4	Slått	x		9
	SUM					200
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1818 HERØY	3	8	Beite	x		33
	4	55	Beite	x		13
	5	1	Beite	x		9
	9	2	Beite	x		41
	27	1	Beite	x		5
	27	141	Beite	x		6
	27	2	Slått	X		12
	54	23	Beite	x		11
SUM						130

Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1820 ALSTAHAUG	84	1	Beite		x	410
	4	1	Beite	x		22
	4	1	Slått	x		108
	SUM					540
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1822 LEIRFJORD	65	2	Beite		x	45
	103	3	Beite		x	50
	106	5	Beite	x		20
	112	3	Beite		x	40
	SUM					110
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1824 VEFSN						
	7	1	Slått	x		40
	29	1		x	x	74
	33	3	Beite		x	21
	33	4	Slått	x		18
	84	1	Beite	x		52
	95	3	Beite	x		35
	99	6	Slått	x		9
	107	2	Beite	x		46
	110	4/6	Beite			14
	130	1	Beite			38
	151	3	Beite			38
	160	1	Beite			43
	179	7	Slått	x		40
	261	2	Slått	x		28
	261	5	Slått	x		36
	SUM					532
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1825 GRANE	48	2	Slått	x		10
	48	48	Slått	x		40
	49	2	Slått	x		28
	49	2	Slått	x		10
	51	6	Slått	x		27
	54	5	Beite	x		45
	70	5	Beite	x		10
	SUM					170
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1826 HATTFJELLDAL	1	5	Beite	x		28
	6	4	Slått	x		8
	12	1	Beite	x		10

	14	1	Beite	x		29
	14	4	Beite	x		23
	17	2	Beite	x		7
	19	6	Slått	x		28
	22	2	Slått	x		7
	26	1	Slått	x		35
	27	1	Slått	x		31
	45	2	Beite	x		9
	52	2	Beite	x		13
	52	3	Beite	x		32
	78	1	Beite	x		25
	81	2	Beite	x		25
	84	3	Beite	x		30
	84	5	Beite	x		20
SUM						360
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
1827 DØNNA	1	3	Beite	x		52
	7	14	Beite	x		15
	11	1	Beite	x		24
	11	1	Slått	x		23
	14	6	Beite	x		4
	14	6	Slått	x		21
	16	3	Slått	x		36
	19	4	Beite	x		30
	38	1	Slått	x		30
	46	3	Beite	x		52
	51	14	Beite	x		48
	51	14	Beite	x		15
	SUM					350
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMARK	UTMARK	DEKAR
NESNA	6	3	Beite	x		14
	6	5	Beite		x	52
	14	19	Beite	x		13
	24	1	Beite	x		55
	47	3	Beite			13
	47	9	Beite		x	11
	48	2	Beite	x		14
	48	3	Beite	x		11
	50	1	Beite	x		17
	51	1	Slått	x		14
	54	1	Beite	x		25
	55	2	Beite	x		1
	55	3	Beite	x		24

	55	5	Beite	x		2
	56	1	Slått	x		5
	58	13	Slått	x		6
	63	1	Beite	x		24
	SUM					300
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1832 HEMNES	44	1	Slått	x		15
	46	3	slått	x		28
	47	1	Slått	x		68
	47	2	Slått	x		30
	57	1	Slått	x		19
	58	1/2	Slått	x		32
	58	3	Slått	x		15
	58	6	Slått	x		18
	58	8	Slått	x		16
	66	6	Slått	x		16
	124	17	Slått	x		50
	135	1	Slått	x		15
	136	5	Slått	x		10
	136	5	Slått	x		14
	141	3	Slått	x		13
	141	5	Slått	x		59
	153	3	Slått	x		17
	153	4	Slått	x		50
	153	5	Slått	x		33
	153	7	Slått	x		15
	SUM					533
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1833 RANA	29	1	Slått	x		6
	43	1	Slått	x		70
	71	2	Slått	X		38
	77	2	Slått	X		53
	77	2	Slått	X		42
	100	5	Slått	x		25
	130	1	Beite			33
	130	1	Slått	x		10
	150	1	Beite	x		77
	154	3	Slått	x		11
	154	3	Beite	x		7
	156	3	Beite	x		25
	156	1	Slått	x		10
	162	3	Beite	x		51
	161	1	Slått	x		8

	166	1	beite			77
	SUM					
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1834 LURØY	6	1				10
	7	3	Slått	x		10
	13	1				10
	14	1				10
	15	1				10
	21	12				10
	29	4	Beite	x		10
	30	31		x		11
	32	1 og 3	Beite	x		10
	36	1,2 og 7				20
	47	3	Beite	x		7
	45	3				10
	45	4				5
	45	5				17
	50	1				10
	50	2				10
	SUM					170
1835 TRÆNA						
Ingen prioriterte areal						
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1836 RØDØY	46	1	Beite		x	154
	SUM					154
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1837 MELØY	19	3	Beite		x	154
	SUM					154
1838 GILDESKÅL						
Ingen prioriterte i 2020						
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1839 BEIARN	17	2/5/ 11/1 3/14		x		120
	18	11		x		70
	SUM					190

Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1840 SALTDAL	20	1	Slått	x		3
	20	4	Slått	x		2
	42	3	Beite			5
	43	587	Beite			15
	43	686	Beite			5
	44	3	Beite			16
	44	10	Beite			5
	44	46	Beite			10
	71	3	Slått	x		14
	71	9	Slått	x		59
	71	11	Slått	x		36
	71	36	Slått	x		6
	73	1	Slått	x		9
	73	1/22	Slått	x		5
SUM						190
1841 FAUSKE						
Ingen prioriterte areal						
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1845 SØRFOLD	8	6	slått	x		32
	37	2	Slått	x		28
	66	18	Beite	x		25
	SUM					53
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
18 STEIGEN	29	1 mfl	Beite	20		20
	41	1,7,8	Beite	44		44
	41	2	Beite	24		24
	41	3	Beite	39		39
	41	5	Beite	20		20
	41	6	Beite	14		14
	41	9	Beite	25		25
	41	10	Beite	42		42
	41	11	Beite	15		15
	41	13	Beite	7		7
	41	17	Beite	5		5
	42	1	Beite	33	37	70
	42	2,13	Beite	47		47
	42	3	Beite	34		34
	42	4	Beite	56		56
	42	5	Beite	28		28
	55	1	Beite	13		13
	55	2	Beite	2		2
	55	3	Beite	11		11
	56	2	Beite	8		8
	56	4	Beite	6		6
	56	5	Beite	8		8
	56	7	Beite	5		5
	56	1,3	Beite	7		7
	99	1	Beite	23		23
	99	3	Beite	17		17
SUM				553	37	590

Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1849 HAMARØY	13	3 mfl	Beite	30		30
	16	60	Slått	25		25
	52/1, 53/1 og 2	1,2	Beite	30		30
	280	1	Beite	12		12
	280	2	Beite	6		6
	280	3	Beite	4		4
	280	6	Beite	7		7
	280	7	Beite	4		4
	280	9	Beite	9		9
	280	10	Beite	3		3
	87	1	Slått	11		11
	87	2	Slått	14		14
	87	3	Slått	12		12
	87	4	Slått	13		13
SUM				130		180
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1851 LØDINGEN	13	1	Slått	x		30
	14	2,9	Slått	x		30
	16	6	Slått	x		30
SUM						90
1853 EVENES						
Ingen prioriterte areal						
1854 BALLANGEN						
Ingen prioriterte areal						
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1856 RØST	8	36	Beite	x		9
	8	1	Beite	x		1
	12	2	Beite	x		2
	9	2	Beite	x		2
SUM						14
1857 VÆRØY						
Ingen prioriterte areal						
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1859 FLAKSTAD	30	5	Slått	x		45
SUM						45

Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1860 VESTVÅGØY	11	11	Slått	x		28
	29	4	Beite		x	37
	29	12	Beite		x	36
	30	3	Beite	x		25
	33	11	Beite	x		25
	44	6	Beite	x		25
	59	4	Slått	x		13
	71	12	Beite	x		25
	72	6	Beite	x		25
	75	30	Beite	x		25
	82	4	Beite		x	24
	85	3	Beite		x	37
	85	20	Slått	x		13
	85	20	Beite	x		37
	86	13	Beite		x	37
	86	14	Beite		x	37
	93	50	Beite	x		50
	94	12	Beite	x		8
	98	10	Beite		x	60
	99	2	Beite	x		26
	122	8	Beite		x	15
	133	1	Beite	x		14
	SUM					622
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1865 VÅGAN	7	8	Slått	X		26
	22	9	Slått	x		8
	22	15	Slått	x		4
	22	30	Slått	x		2
	39	57	Slått	x		49
	54	2	Slått	x		12
	65	7	Beite	X		14
	68	1	Slått	X		8
	68	2	Slått	X		10
	68	5	Slått	x		9
	68	6	Slått	X		8
	68	18	Slått	X		1
	68	19	Slått	x		1
	SUM					152

Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1866 HADSEL	36	14	Slått	x		89
	46	1	Slått	x		3
	46	1	Slått	x		3
	46	3	Beite	x		21
	47	4	Slått	x		18
	47	4	Beite	x		18
	50	1	Beite	x		30,7
	50	3	Beite	x		12,5
	50	3	Slått	x		9
	54	2	Beite	x		16
	81	14	Beite	x		28
	SUM					286,2
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1867 BØ	11	16	Slått	x		18
	13	37	Slått	x		5
	15	18	Beite	x		37
	19	4	Slått	x		14
	27	11	Beite	x		58
	28	8	Slått	x		58
	44	21	Beite	x		50
	SUM					240
1868 ØKSNES						
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1870 SORTLAND	1	1		x		6
	1	2		x		28
	1	3		x		23
	1	6		x		13
	1	9		x		20
	1	11		x		21
	1	13		x		10
	1	14		x		15
	1	29		x		4
	1	36		x		7
	1	38		x		18
	1	25		x		8
	1	61		x		3
	2	1		x		13
	3	11		x		24
	3	12		x		14
	3	11		x		24

	3	12		x		14
	13	1		x		8
	13	2		x		4
	13	4		x		4
	13	5		x		39
	13	10		x		23
	13	13		x		11
	13	14		x		11
	13	15		x		3
	13	16		x		5
	13	17		x		5
	13	19		x		16
	13	20		x		3
	13	21		x		3
	13	20		x		3
	13	29		x		3
	13	40		x		3
	13	64		x		8
	13	64		x		8
	13	87		x		2
	13	137		x		
	14	1		x		14
	14	2		x		14
	14	3		x		12
	14	3		x		12
	14	7		x		16
	14	9		x		6
	14	12		x		19
	14	12		x		19
	14	13		x		1
	14	14		x		2
	14	18		x		11
	14	22		x		2
	14	22		x		2
	14	23		x		3
	14	23		x		3
	14	25		x		11
	14	25		x		11
	14	25		x		11
	14	26		x		1
	14	26		x		1
	14	27		x		1
	14	27		x		1
	14	39		x		
	14	39		x		10
	14	70		x		19

	15	1		x		34
	15	2		x		40
	16	5		x		14
	16	6		x		28
	16	25		x		30
	16	28		x		12
	16	64		x		2
	16	134		x		12
	17	3		x		3
	17	4		x		3
	17	5		x		3
	17	6		x		33
	17	7		x		21
	17	7		x		21
	17	13		x		4
	17	16		x		11
	20	2		x		6
	20	2		x		6
	29	2		x		6
	21	13		x		49
	21	13		x		49
	SUM					489
Kommune	G.NR.	B.N R.	TILTAK	INNMAR K	UTMARK	DEKAR
1871 ANDØY	7	7	Beite	x		20
	7	7	Slått	x		43
	8	1	Slått	x		43
	8	27	Slått	x		43
	8	49	Slått	x		43
	10	25	Slått	x		43
	10	27	Slått	x		43
	36	9	Slått	x		35
	36	19	Slått	x		34
	SUM					327
1874 MOSKENES						
Ingen prioriterte areal						

Vedlegg 2:

En oversikt over arealer som omfattes av ordningen *skjøtsel av kulturhistoriske områder*, § 18:

	Kulturhistorisk område	Kommune	Maksimalt antall dekar
1	Gaukværøy	Bø	15
2	Lysthusaugen på Dønnes gård	Dønna	7
3	Hestskaret i Nordvika	Dønna	15

4	Saulia på Røssvassholmen	Hattfjelldal	10
5	Holmen gård ved ærfuglværet på Holmholmen	Hemnes	15
6	Herøy bygdesamling på Herøy prestegård	Herøy	4
7	Vollmoen	Steigen	14
8	Jennestad handelssted	Sortland	13
9	Sjønstå gård	Fauske	15
10	Steinsjøen	Sømna	15

Vedlegg 3:

En oversikt over arealer som omfattes av ordningen *kantsone i eng, § 19*:

52

Vannforekomst (jfr. www.vann-nett.no)	Navn	Kommune
Alle vannforekomstene innenfor disse vassdragene	Farstadvassdraget	Vestvågøy
	Lilandvassdraget	Vestvågøy
146-20-R	Dalelva	Sømna
146-22-R	Grøtttemsvassdraget	Sømna
146-27-R	Bekkefelt mot Nordbotnet, Sørbotnet og Sømnesvika	Sømna
146-28-R	Røymarkelva	Sømna
Nye områder fra søknadsomgangen 2020:		
185-195-R, 185-130-R, 185-47314-L, 185-47-R, 185-87-R, 185-88-R	Straumevassdraget (østre del)	Bø
157-169-R	Daloselva sjørrrettførende del	Rana
151-198-R, 151-249-R	Dølo med sidebekker	Vefsn
165-11-R, 165-836-L	Fjærevassdraget	Bodø
172-5-R, 172-1018-L	Børselvassdraget	Narvik
173-34-R, 173-32-R	Balsnesvassdraget	Narvik

